

Grimstad, 25.03.2020

Høringsinnspill – midlertidig forskrift om forenklinger og tiltak innenfor justissektoren

Vi viser til høringsbrev av 24. mars 2020 hvor justis- og beredskapsdepartementet foreslår midlertidig forskrift om forenklinger og tiltak innenfor justissektoren for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19.

Stine Sofies Stiftelse har ingen kommentarer til de foreslåtte endringene i høringsnotatet, men vil gjøre oppmerksom på behovet for å iverksette **midlertidige tiltak for å sikre et tverretattlig samarbeid for å håndtere saker som gjelder vold- og seksuelle overgrep mot barn**. Dette mener vi hører hjemme i den tiltakspakke forskriften foreskriver for å sikre en trygg saksavvikling i rettsvesenet.

Stiftelsen ser med stor bekymring på at vold og overgrep mot barn ikke avdekkes på grunn av manglende innsyn i barnas livssituasjon. Vi er også bekymret for at tilrettelagte avhør av barn utsettes på grunn av koronapandemien. Årsaken er blant annet strenge smitteverntiltak, at skoler og barnehager er stengt og at det derfor blir vanskeligere for politi og påtalemyndigheter å bringe barn til tilrettelagte avhør på Statens Barnehus.¹ Under normale omstendigheter hentes barn ut av barnehage eller skole med følge av en trygghetsperson utnevnt av politiet. Problemet i dag er at barn må hentes hjemme, hvor også den potensielle voldsutøveren befinner seg. Slike aksjonssaker kan sette barn i en svært vanskelig situasjon og anses sjelden å være til barnets beste.

Stiftelsen mener derfor det bør fastsettes midlertidige retningslinjer og tiltak for å sikre et godt tverretattlig samarbeid om disse sakene. Der det mistenkes at et barn blir utsatt for vold eller overgrep i hjemmet bør det omgående opprettes en tett dialog mellom offentlig bekymringsmelder, barnevern, politi og barnehus.

¹ <https://www.nrk.no/norge/tomme-avhorsrom-pa-barnehusene-bekymrer-fagfolk-1.14954294>

Vi viser til helsedirektoratets retningslinjer hvor der er gjort unntak fra stenging av skole og barnehage for barn og unge med særskilte omsorgsbehov.² Ifølge disse retningslinjene kan barnehager og skoler gi tilbud til barn og unge som barnevernet gir hjelpetiltak til, er i fosterhjem eller de som kommunen av andre årsaker mener har et særskilt behov. Direktør i Bufdir Mari Trommald, har uttalt at dette også gjelder barn som ikke mottar hjelp fra barnevernet, men som er kjent fra skoler og barnehager fra før. Disse kan ved behov vurderes og eventuelt få et tilbud.³

Slik stiftelsen tolker dette åpnes det for at barnehager og skoler kan mobiliseres der barn og unge har behov for særskilt oppfølging og mener derfor denne muligheten må benyttes der man har mistanke om at barn utsettes for vold i hjemmet.

Vi er kjent med at enkelte familievernkontor har tatt kontakt med allerede kjente høykonfliktfamilier og gitt dem informasjon om at det finnes tilbud til barn og unge som har særskilte behov, herunder at barn og unge kan få et tilbud om å være i barnehage og på skole. Ved at barna får dette tilbudet kommer de ansatte i posisjon til å se og til å snakke med barna på trygg grunn og barna får en reell mulighet til å uttrykke seg om egen situasjon.

Dersom de barnehage- og skoleansatte i denne situasjonen gjør observasjoner eller får bekymringsverdig informasjon fra barn bør det omgående opprettes tverretattlig dialog med barnevern, politi og barnehus. På denne måten kan sakens alvorlighetsgrad vurderes tverrfaglig og man kan lete etter løsninger som er til det enkelte barns beste. Her er det viktig å påpeke at terskelen for å melde ifra og opprette dialog må være lav. Det bør følgelig lempes på taushetsplikregelverket slik at tverretattlig samarbeid muliggjøres. Det avgjørende er ikke om man havner i barnevernssporet eller i straffesakssporet, det avgjørende er at barna får hjelp til å komme seg ut av voldelige og skadelige hjem.

Stiftelsen oppfordrer på denne bakgrunn justis- og beredskapsdepartementet til å etablere midlertidige retningslinjer under utbruddet av Covid-19 for å håndtere disse sakene:

- Alle instanser (barnevern, familievernkontor, barnehager, skoler, krisesenter mv.) som har bekymring for barns trygghet og omsorgssituasjon i hjemmet bør ta direkte kontakt med familiene å informere dem om tilbudet som ytes i barnehager og skoler i dag.

² <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/>

³ <https://www.aftenposten.no/norge/i/mR4EgL/avklart-loerdag-barnevernsansatte-faar-status-som-personell-i-kritiske-samfunnsfunksjoner-for-aa-ivareta-barn>

- Ansatte som jobber i barnehage og skole under Covid-19 utbruddet må få klare føringer om hvordan de skal gå frem dersom deres bekymring rundt barnet styrkes.
- Barnevern, politi og barnehus må få midlertidige retningslinjer for hvordan samarbeid rundt avdekking av vold og overgrep, oppfølging og ivaretagelse av barnet samt eventuell etterforskning av saken skal foregå.

Med vennlig hilsen

Ada Sofie Austegard

Generalsekretær

Stine Sofies Stiftelse

Malin Albrechtsen van der Hagen

Juridisk rådgiver

Stine Sofies Stiftelse